

(Прес за РС, 12. 4. 2011)

Викиликс је својевремено изазвао мегаинцидент када је медијима открио садржај тајних депеша које су амерички амбасадори редовно слали у вашингтонску централу. Биле се то увиједљиве и понижавајуће оцјене о земљама домаћинима, њиховим режимима и политичарима, савезничким као и оним који то нису. Када су, ево, на ред дошле државе западног Балкана, нисмо, нажалост, сазнали баш ништо ново. Зашто? Па зато што они нама ништа не говоре иза леђа. Оно што од Британаца, Нијемаца, Француза, Руса, Кинеза и сл. ипак, барем из протоколарне пристojности, сакривају у дипломатској пошти, амерички амбасадори овдје свима у очи и на сав глас кажу. |

За нас напросто не важи уобичајени поступак да амерички амбасадор о збивањима на домаћем терену из прве руке, строго повјерљивом курирском поштом, информисе Стејт департмент, а онда државни секретар обавјести предсједника, па онда овај на дискретан начин упозори свога иностраног колегу. Нема потребе јер у амбасадократијама ствари иду обрнутим смјером: Бјела кућа је још почетком мандата дала опште смјернице за Балкан, Стејт департмент је дао конкретније инструкције за БиХ, а амбасадор у Сарајеву то напросто спроводи, не базирајући се на прилике на терену. Локални лидери који не сарађују постају реметилачки фактор и лоши момци, а они кооперативни – добре цуре.

Читам јуче у београдском Данасу и како су косовски Албанци изабрали шефицу државе. Имали су силне проблеме пошто је претходни избор поништен, а сами нису могли да се договоре. Онда је онај трговац људским органима, са још два страначка првака, отишао на консултације код америчког амбасадора у Приштини и већ сутрадан је нови кандидат добио 80 одсто гласова у парламенту. „Хатифете Јахјагу јуче се пробудила и не помишљајући да ће се њен живот промијенити“ - изјавио је амбасадор Кристофер Дел. И читалац таман помисли „и не наша се жена у чуду када јој је претходна функција била замјеник команданта полиције“, а онда слиједе праве референце. Анонимна предсједница је завршила безбједносне курсеве у Америци, има фотку са Бушом јр, ужива наклоност Хилари Клинтон, одлично је сарађивала са америчким полицајцима на Косову, а у инаугуралном говору рекла да јој је пријатељство са САД приоритет.

У истом листу истог дана, Викиликс нам преко Ројтерса, открива да наш предсједник Додик није нажалост уживао такве дирљиве симпатије экс амбасадора САД у БиХ као госпођа (по наши) Атифа актуелног на КиМ. Њу је промовисао Дел, а њега његов народ. „Додик постаје све више и све опасније, пркосан и једак ...Он је појачао напоре да уназади реформе и поткопа државу. Његов циљ је, у најмању руку, да обнови ниво аутономије који је РС имала на крају рата 1992–1995.“ – пише у депеши Чарлса Инглиша у јуну 2009. У чему је проблем? Амбасадор је у праву, а Додик и не крије да хоће да врати надлежности које је РС имала према изворном Дејтонском споразуму. Али, тај документ је скројио Холбрук (САД), понудио Кристофер (САД) и потписао Клинтон (САД) док је Додик у Лакташима слушао радио-вијести из Рајт Петерсона.

И сад се Инглиш љути на Додика што поштује ријеч и дјело његових америчких претходника и претпостављених. Када се Додик пожалио да је РС, завртањем руку, отето око 70 дејтонских надлежности, амерички дипломати су му цинично одговорили: „Па ваши су то прихватили ...“ На његовом радном столу стоје урамљене двије реченице из мемоара Педија Ешдауна: „Пошто су Срби затезали око обједињења војске БиХ, позвао сам европског комесара Патена да им то допише као услов укључења у ЕУ. Крис је као и увијек био сјајан и одмах је то урадио.“ Инглиша јесте иритирало, али наш народ на такве ствари реагује јеткошћу и пркосом, па макар долазили из Вашингтона и Брисела.

У депеши из 2006. године, уз „јеткост и пркос“, помињу се и „грубост, плаховитост и халабука лидера СНСД-а, који су опасни без обзира на то какав био његов циљ“. Дакле, очекује се да и сам језик првог поданика амбасадократије буде мекан, тих, слadak, понизан и флексибилан, како би, рецимо, цивилне жртве у једној прилици означио „жртвама геноцида“, а у другој „колатералном штетом“. А тако нешто, Инглиш је био у праву, Додик заиста не иде лако од руке. У мају 2009. већ се, наводно, препознаје и његов циљ. „Још је опасније што се ствара клима у којој Срби виде државу као непријатеља, а јавности у РС се уливају наде да ће у извјесном тренутку Додикови 'легални аргументи' превагнути и да ће на крају осигурати разлаз.“ Ту је Инглиш био тек дјелимично у праву. Додикови аргументи за самоопредијељење нису само легални него и легитимни јер се српски народ још на плебисциту 1991. изјаснио против самосталне БиХ. Али тај антидржавни аргумент, он потеже искључиво као реакцију на притиске званичног Сарајева и највећег дипломатског здања у том граду, да се уставним реформама маргинализује РС.

Има и једна симпатична депеша из 2007. у којој се, можете ли замислити, амерички амбасадор позива на обавјештајне податке министра Селме Цикотића!? Генерал војске

Хатифете или Милоради

Пише: Ненад Кеџмановић
четвртак, 14 април 2011 18:56

од три националне компоненте које се међусобно попријекно гледају и од којих он ни ону једну не контролише, успио је, ето, да открије да „Русија и (ондашњи) премијер Србије Коштуница охрабрују Додика да дестабилизује ситуацију у БиХ“. Када не би било смјешно, било би нормално да Предсједништво БиХ по кратком поступку смјени и до притвори генералминистра Селму због доказаног (копије Инглишове депеше) неовлаштеног одавања обавјештајних података иностраној амбасади. А уколико Селмо докаже своје наводе, да упути и протестне ноте Москви и Београду у због мјешања у унутрашње ствари БиХ. Да и не говоримо о томе да би Свен Алкалај, поводом Викиликса треба ло званично да затражи објашњење Амбасаде САД. Неће то, богами, смјети ни да помисле а камоли учине ни Свен, ни Жељко, ни Бакир, а ни Златко и Суљо, а хоће од БиХ да направе суверену државу. Мораће да изаберу: или да буду америчке Хатифете или народни Милоради.